

Denet Duyuru

Duyuru Tarihi : 14.03.2006
Duyuru No : DUYURU/2006-65
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN Mevzuat Dergisi / MART 2006 / Sayı : 27

Bülent Üstünel
TMSK Başkanı

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARININ UYGULAMA SÜRECİ

Türkiye’de muhasebe ve finansal tablolar konusunda düzenleme yapma yetkisi bulunan başlıca kuruluşlar Maliye, SPK, BDDK ve Hazine Müsteşarlığıdır. Mevzuatın temel kaynağı ise malum olduğu üzere T.Ticaret Kanunu’dur. Vergi Usul Yasasında yer alan değerlendirme hükümleri esasen vergi matrahının tespitiyle ilgili olmasına rağmen (VUK 258), işletmelerin tümü Vergi İdaresine beyanda bulunmak mükellefiyetinde olduğundan ve T.Ticaret Kanun undaki hükümlerinden de yetersiz kalmaları ve cezai yaptırımları olmaması nedeniyle ülke genelinde vergi bazlı defter tutulması ve finansal tablo düzenlenmesi uygulamaya hakim olmuştur.

SPK ve Bankaların kendi mevzuatlarına göre finansal tablo düzenleme zorunda olmaları nedeniyle, kanuni defterlerde yer alan bilançolar haricen düzeltilmekte ve ilan olunmaktadır.

Bankalar ve Halka açık şirketler yayımladıkları standartları, AB ülkeleri uygulamaları paralelinde Uluslar arası Muhasebe Standartlarına (IAS/IFRS) uyumlu hale getirmişler ve fiilen 2005 yılı başından itibaren uygulamaya geçmişlerdir.

Bu arada Sermaye Piyasası Kanunu ek madde 1 ile oluşturulan Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluna, ülkedeki mevzuat karmaşasına son vermek amacıyla Muhasebe Standartları yayımlama yetkisi verilmiştir.

TMSK, bu yetkisini kullanırken çağdaş dünya uygulamalarına entegre olabilmek ve AB mevzuatıyla da uyum sağlamak amacıyla stratejisini, Uluslar arası Muhasebe Standartlarını (yeni adıyla Uluslar arası Finansal Raporlama Standartlarını) benimseme kararını almıştır.

Yayımlanacak standartlara tüm kesimlerin uymalarını zorunlu hale getirmek için bir yandan temel yasa olan T.Ticaret kanunu değişiklik tasarısında amir hükümlere yer verilirken (TTK Tasarısı md.88), diğer yandan yeni Bankalar Kanununa da Türkiye Muhasebe Standartlarına uyum ile ilgili hükümler konmuştur.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından Resmi Gazetede halen (2.2.2006 itibariyle) 20 standart yayımlanmış olup, Mart 2006 sonuna kadar 37 adet standarttan oluşan setin tamamı yayımlanmış olacaktır.

Yayımlanan ve Mart sonuna kadar yayımlanacak olan muhasebe standartlarının yürürlük tarihi 01.01.2006 dır. Halka açık Şirketler ve Bankalar zaten Uluslar arası muhasebe standartlarını uygulamak durumunda olduklarından, onlar açısından herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Sigorta şirketleri de bu yıl uluslar arası muhasebe standartlarına uymayı hedeflediklerinden bu yürürlük onlar açısından da geçerlidir.

Bu kuruluşlar dilerlerse kendi standart tebliğlerini bu standartlara uyumlu hale getirecekler, isterlerse yürürlükten kaldıracaklardır. Ancak, TMSK tarafından yayımlanan bu standartlar, aynen IAS/IFRS'lerde olduğu gibi **“ilke bazlı”** olmaları nedeniyle, kendi alanlarını kontrol ve disiplin altında tutmakla görevli olan Maliye, SPK, BDDK ve Hazine Müsteşarlığı, EPDK gibi düzenleyici ve denetleyici kuruluşlar, **Türkiye Muhasebe Standartlarına aykırı olmamak şartı** ile kendi alanlarını ilgilendiren ayrıntıya ilişkin ihtiyatlı düzenlemeleri yapmaya devam edeceklerdir. Ancak bu ayrıntı düzenlemelerin adı artık “muhasebe standardı” olmayacaktır.

Bunlar dışında kalan ve halen Maliye Bakanlığının yürürlükte bulunan “Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği” ni uygulamakta olan geniş bir mükellef kitlesi vardır ki, onların bu yürürlük tarihi karşısındaki durumları nedir ?

Bu kitle için yürürlük tarihi, halen TBMM alt komisyonunda görüşülmekte olan yeni T. Ticaret Kanunu için öngörülen yürürlük tarihi ” 01.01.2007” dir. Bu tasarıda işletmeler Büyük/Orta/Küçük boy olarak tasnif edilmişlerdir. Büyük boy işletmeler yayımlanan standartlara uymak zorunda olacaklardır. Orta ve Küçük boy işletmeler için ise Uluslar arası Muhasebe Standartları Kurulunca nispeten sadeleştirilmiş bir standart seti hazırlanmaktadır. Bu çalışmalara TMSK olarak fiilen biz de katılmaktayız. Ancak, bütün ülkelerin özelliklerine cevap verecek bir standart seti hazırlanmasında çok güçlükler bulunmaktadır. Bu nedenle, böyle bir standart hazırlanıncaya kadar ülkelere orta ve küçük boy işletmeler için yerel standart yapma yetkisi tanınmaktadır. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu’nca da mevcut “Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği “ hükümleri revize edilmek ve bazı standartların uygulanmasından muaf tutulmak suretiyle 2006 yılı içinde orta ve küçük boy işletmeler için bir standart seti hazırlanacaktır. Bu düzenleme kamu oyunun görüşlerine açılarak olgunlaştırılacak ve uygulanabilir hale getirilmesi sağlanacaktır.